

Harstad august 1945

Flere franske krigsfanger kom til Harstad 7.august 1945 og ble innkvartert på en militær forlegning på Stangnes. En av dem kjøpte seg ei notisbok på Harstad bokhandel på en av turene til byen. Dermed begynte han å skrive ned sine memoarer fra 2. verdenskrig.

Den franske soldaten var André Roger Arthur Ducrocq. Han var da 36 år. Hans memoarer er spesielt interessante for oss i dag fordi han reflekterer et viktig humannt menneskesyn i en brutal krig. André er katolikk og dypt religiøs, men nettopp derfor klarer han å beholde respekten for liv.

Ducrocq er fra Nord-Frankrike og blir mobilisert 3. september 1939 for å forsvare den franske grensa mot tyskerne. 19.mai 1940 blir de okkupert og de franske soldatene tatt til fange. De blir sendt til Øst-Preussen som i dag er i Polen. Her ble fangene satt til tvangsarbeid på bondegårdene. De møter forskjellige mennesker både av tyske vakter og bønder på gårdene. Men stort sett lever de bedre enn fangene som tyskerne har i KZ-leirene.

Den farligste tida kommer da Wehrmacht trakk seg tilbake og den Røde Arme rykket fram. De franske fangene ble overlatt til seg selv, det var i januar 1945. De sovjetiske soldatene kunne ikke språket, men så hakekorset i passene deres. De trodde først de var tyske soldater, noen ble henrettet på stedet, andre som Ducrocq ble sendt opp til Murmansk. I juli 1945 skulle disse soldatene repatrieres. 31. juli 1945 via norskekysten. Det ble stopp i Harstad. Her ventet de på nytt skip og i mellomtida spilte de franske soldatene fotball mot HIL og tapte hele 8-1. De fikk gå på kino i byen og var på Harstad Gravlund for å minnes falne landsmenn. Ducrocq skildrer Harstad som en fin liten og vakker kystby. Den 30.august hentet Nordkyn de 700 franske soldatene som var tilbake i Frankrike 8.september 1945.

Det er sønn til André, Daniel Ducrocq, som har fått trykt opp disse dagboknotatene som ble skrevet i Harstad i august 1945. Daniel bor utenfor Bergen og Gunnar Kristiansen har intervjuet ham både til Årboka 2021 og til Harstad Tidende.

Heftet selges ikke i bokhandlene. En kan få låne det på biblioteket, men for å få tak i heftet, kan en skrive til:

Daniel Ducrocq,
Røsvika 4
5914 Isdalstø
e-post: dducrocq@broadpark.no

Så ei oppfordring. Er det noen i Harstad som har historier eller bilder fra møte med disse franske krigsfangene? Kanskje fra fotballkampen eller fra den norsk-franske kulturaften? Spesielt går derfor oppfordringa til HIL som arrangerte fotballkampen og Røde Kors som fikk overskuddet fra kulturaftenen. Daniel tar med takk imot alle tips.

Harstad august 1945

En fransk krigsfange forteller sin historie

